

Костюк Тетяна Олександрівна

2022 р.: перспективи партнерства Україна – Європейський Союз крізь призму методу оцінки можливостей та оцінки намірів

УДК 327

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-spec.8>

Костюк Тетяна Олександрівна
доктор наук з державного управління,
доцент, професор кафедри політології
та соціології факультету суспільно-
гуманітарних наук,
старший науковий співробітник
Науково-дослідної лабораторії
інтернаціоналізації вищої освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2,
Київ, Україна

Серед проблематики сучасних наукових досліджень аспект, пов'язаний із європейськими інтеграційними процесами, є одним із найактуальніших. І хоча його аналізу присвячені численні наукові праці та урядові програми, питання провідних принципів та ідейних засад досі залишається найбільш дискусійним. Особливо актуальною ця проблематика постає в реаліях зовнішніх і внутрішніх викликів сьогодення, перед якими постали як Україна, так і Європейський Союз.

Європейський Союз розробив низку вимог і базових критеріїв, яким повинні відповідати кандидати на вступ (Копенгагенські критерії), їх виконання відстежується Європейською комісією через щорічний звіт країн-претендентів, а прогрес визначається шляхом порівняння звітів за різні роки. Невідповідність цим вимогам та критеріям є підставою для відтермінування початку процесу надання бажаного статусу, і приклад Туреччини показує, що це може тривати десятиліття.

Власне, Україна оголосила про намір приєднатися до Європейського Союзу більше двох десятиліть тому, проте олігархізація політикуму, декларативність гасел та імітація реформ стали причиною відсутності прогресу в євроінтеграційних процесах. Наразі Україна вже отримала згоду на приєднання до Європейського Союзу, й амбівалентність ситуації створює потребу в додатковому її висвітленні та становить мету публікації.

Методологічним інструментарієм дослідження є принцип історизму, який дає змогу розглядати процеси в їх розвитку у просторі та часі. За допомогою методу аналізу ситуацій вдалося уникнути розриву між теорією та практикою. Крім того, у статті застосовано метод зіставлення оцінки можливостей та оцінки намірів України і Європейського Союзу для побудови сценарію можливого розвитку подій. Також міститься дослідницький аналітичний огляд корпусу наукової літератури, спрямований на окреслення парадигмальних рамок сучасного етапу партнерства України з Європейським Союзом.

У процесі дослідження було виявлено, що цей етап характеризується як надзвичайний через низку об'єктивних і суб'єктивних зовнішніх чинників, а його результат залежить від заходів найвищого рівня з боку України та реального цілепокладання обох учасників процесу.

У статті можуть міститися дискусійні твердження та положення. Однак вона дає можливість вийти за межі традиційного дискурсу євроінтеграційного руху України, проковує вихід наукових досліджень на якісно новий рівень рефлексії та ситуативного аналізу відносно України – Європейський Союз.

Ключові слова: Європейський Союз, Україна, євроінтеграційний процес, глобальні виклики, війна в Україні 2022 р.

Вступ. Сьогодні Європейський Союз (далі – ЄС) надійно утримує статус беззаперечного конгломерату, що є фундаментом для європейської цивілізації та двигуном її подальшого розвитку, який характеризується сталим розвитком регіонального співробітництва і формотворчим впливом на глобальний світовий порядок. Соціетальні цінності ЄС є універсальними та лежать в основі традиційно високих стандартів демократії у країнах-членах, а економічні регулятори й рейтинги – стабільними, надійними та прогнозованими, що сукупно формує імідж ЄС як привабливого інтеграційного центру для держав – не членів регіону та потужного актора міжнародних відносин для інших їх суб'єктів. Кількість населення, яке входить до ЄС, налічує 500 млн осіб із 27 країн Європи. Для того щоб стати членом ЄС, найперше країна повинна мати стійкий демократичний лад, який діє на забезпечення національних інтересів, гарантує верховенство законів, забез-

печує дотримання рівних прав для представників титульної нації і національних меншин, гарантування основних свобод, соціального захисту та прагне сталого розвитку для держави. Крім того, велика увага повинна приділятися розвитку ринкової економіки, досягненню європейських стандартів і гармонізації галузевих політик. Варто зауважити, що відповідні органи ЄС надають широку фінансову й консультативну підтримку країнам – претендентам на вступ.

Для утримання свого сталого розвитку, статусу та економічного рівня ЄС тривалий час розробляв політичні, економічні, правові, соціальні та інші вимоги, яким мають відповідати країни – кандидати на вступ, викладені й затверджені в редакції 1993 р. на засіданні Європейської Ради в Копенгагені. З-поміж багатьох інших виокремлюються такі вимоги:

– стабільність інститутів, що гарантують демократію, верховенство права, повагу до прав

людини, повагу й захист національних меншин (політичні критерії);

– наявність дієвої ринкової економіки та здатність витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у межах ЄС (економічні критерії);

– здатність узяти на себе зобов'язання, що постають із членства в ЄС, включно із суворим дотриманням цілей політичного, економічного, валютного союзу (інші критерії) [1].

Згідно з рішенням Європейської Ради, прийнятим у Люксембурзі в 1997 р., Європейською комісією було запропоновано подавати щорічні звіти про досягнутий прогрес країн-кандидатів у процесі приєднання для формування відповідних висновків, у яких Європейська комісія аналізує відповідність реформ, що проводяться у країнах-кандидатах з 1997 р., Копенгагенським критеріям. При цьому Європейська комісія бере до уваги лише вжиті заходи, а не ті, що готуються. Це є універсальним методом, який дає можливість на основі об'єктивного підходу порівняти та оцінити реальний прогрес країн на шляху вступу до ЄС [1].

Оцінка реального прогресу проводиться на підставі різних джерел інформації, зокрема:

– інформації, наданої країнами-кандидатами з метою внесення корективів до висновків Європейської комісії;

– інформації, отриманої під час зустрічей у межах Європейських угод і перевірки адаптації законодавства;

– звітів Європейського парламенту, оцінок держав-членів, роботи міжнародних організацій, зокрема Ради Європи та Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ), міжнародних фінансових інститутів і неурядових організацій [3].

Україна, попри тривале декларування своїх євроінтеграційних прагнень, за оцінками результатів квазіреформ, через відставання економічного розвитку, надмірну корупцію та недієві закони впродовж десятиліть не визнавалася моніторинговими органами ЄС як готова й гідна членства в цій організації.

Ще на початку 2022 р. зберігався статус-кво, а вже за чотири місяці, 23 червня 2022 р., Україна отримала омріяний статус кандидата на членство в ЄС за прискореною процедурою, і це в умовах повномасштабної війни на її території, а отже, у серці Європи.

Мета та завдання. Нагальний і форс-мажорний характер відносин України та ЄС із лютого 2022 р. вимагає докладного аналізу та прогнозування можливих наслідків для обох учасників процесу із застосуванням загальнонаукових, загальнологічних і спеціальних методів дослідження, що й становить основну мету роботи. Для досягнення поставленої мети розроблено низку заходів, серед яких першочерговими визначено виділення завдань першого рівня для

прискорення адаптації відповідних органів ЄС та України до початку практичної реалізації євроінтеграційного плану, щоб за допомогою методу оцінки можливостей та оцінки намірів сформулювати сценарій подальшого співіснування досліджуваних акторів міжнародних відносин.

Методи дослідження. Для перевірки гіпотези про те, що в умовах нової глобальної реальності процедурні зміни в різних сферах та інституціях відіграють детермінуючу роль у реалізації усталених процесів, однак через форс-мажор можуть не прорахувати всі перешкоди галузевого зближення між Україною та ЄС, ми використали метод історизму, який дав змогу розглянути ретроспективу динаміки змін процесу набуття Україною членства в ЄС.

За допомогою методу конкретних випадків ми прагнули уникнути розриву між теорією та практикою і зменшити ризик абстрактного викладу матеріалу, що до певної міри убезпечило автора статті від хибного тлумачення сучасного характеру українсько-європейського партнерства.

Крім того, у статті застосовано метод зіставлення оцінки можливостей та оцінки намірів України та ЄС для усвідомлення рушійних сил і намірів з обох сторін, адекватного на них реагування та побудови сценарію можливого розвитку подій.

Результати дослідження. Важливо зауважити, що в Україні думка громадськості щодо європейського вектору розвитку відображається в опитуваннях та здебільшого є позитивною. З 2002 р. (початок проведення соціологічних досліджень Центру Разумкова із цієї тематики – Т. К.) кількість прихильників євроінтеграції постійно переважала над її противниками, навіть за часів відверто проросійських президентів і політичної невизначеності [2].

Україна та ЄС наразі проходять кризу одночасну турбулентність внутрішніх трансформацій, що є відповіддю на зовнішні виклики. Прикметно те, що, на відміну від багатьох наднаціональних органів, які виявилися неспроможними змінювати свої процедурні та установчі принципи, ЄС хоч і спостерігав довго, як і всі демократії, за подіями з пересторогою, проте не зрадив пріоритетності ціннісних критеріїв та процедурі ратифікації питання розширення всіма країнами-членами і за чотири місяці ухвалив новий прискорений порядок надання членства Україні. Чи зможе це відбутися? Оцінюючи *можливості ЄС* прийняти до складу не просто державу, а державу, яка веде повномасштабну війну з подальшими тривалими наслідками для інфраструктури, економічної, соціальної, енергетичної та інших галузей, військовими та оборонними потребами, маємо всі підстави відповісти ствердно, адже Європа вже впродовж багатьох місяців робить це, надаючи Україні військову, гуманітарну, технічну, економічну, правову допомогу. Оцінюючи *наміри Європи*, можемо констатувати,

що в будь-якому стратегічному плануванні домінують власні інтереси, а з-поміж них – безпековий і (без перебільшення) ресурсний. Україна є третьою за площею та восьмою за чисельністю населення країною Старого Світу, її людський та інтелектуальний потенціал – один із найвищих у світі; Україна – важлива аграрна країна, через війну на її території, розкрадання росією, блокування та знищення запасів зерна у 2022 р. майже весь світ постав перед загрозою голоду та/або нестачі їжі. Не менш важливим прагненням для ЄС має стати утримання у своїх лавах держави з проєвропейськими поглядами, щоб уникнути навіть теоретично ідеологічної переорієнтації такої значної частини населення регіону.

У процесі аналізу *можливостей України* вимагуються також виключно позитивні сценарії щодо вступу за прискореною процедурою, адже вже понад 200 діб війни Україна демонструє повагу до положень міжнародно-правових актів і конвенцій щодо правил ведення війни та ставлення до військовополонених, прихильність традиціям ЄС стосовно найвищої цінності – життя людей, цивільних і військових, удосконалює національну правову базу, а відповідній робочій групі навіть у таких тяжких умовах вдалося в чітко відведений час підготувати всі необхідні документи (зауважимо: без попереднього досвіду – Т. К.). Україна має давню спільну з ЄС історію, досвід співпраці, вона близька ментально та ідеологічно до родини цивілізованих європейських народів. Що ж до *намірів України*, то вони ідентичні європейським: пріоритетність національних інтересів та прагнення унеможливити нову агресію проти себе в майбутньому.

Крім того, Україні важливо отримати компенсацію за недотримання державами – підписантами Будапештського меморандуму взятих на себе зобов'язань, через що, зокрема, і сталася більшість гуманітарних трагедій війни 2022 р. на території України. Для України тепер важливо укласти нову безпекову угоду. Можливо, з новими союзниками. Очевидно, що навколо України формується альянс демократичних сил Європи у складі Польщі, Великої Британії та країн Балтії, який придатний для заснування нового безпекового союзу разом із трансатлантичними партнерами: США, Канадою та Японією.

Більше того, очевидно є потреба в контролі за виробництвом і накопиченням достатньої кількості зброї, яка буде вважатися оптимальною для оборони кожної держави-члена та ЄС загалом, а також для виконання зобов'язань у межах Організації Північноатлантичного договору (НАТО). Це обопільно необхідно й вигідно як Україні, так і ЄС. До того ж Швеція та Фінляндія як нові країни – члени НАТО нададуть додаткову підтримку й допомогу Україні та колективній безпеці в регіоні [4]. З огляду на те, що головними впливовими

особами в Європі будуть нові союзники України, а саме Велика Британія, Польща, країни Балтії, які відволікають увагу від традиційно визнаних центрів сили – Франції та Німеччини, які не змогли продемонструвати сильну й рішучу позицію щодо поставок зброї, ЄС може вийти на шлях не бачених досі реформ зі зміною центрів сили, лідерів думок і впливовості у прийнятті рішень.

Багатоох українців також приваблює можливість безперешкодної мобільності в бізнесовій, освітній і туристичній сферах завдяки паспорту громадянина ЄС. Оцінки *можливостей України* в такому разі очевидні: можливості українців зростають від вільного руху людей до вільного руху товарів і капіталу, що несе в собі бонуси у вигляді уніфікації діловодства та стандартизації, спрощення процедури визнання документів тощо. *Оцінка намірів України* в цьому питанні співпадає із зиском в організації перелічених вище питань. Також хотілося би порадити органам державного управління звернути увагу саме на цей аспект приєднання до ЄС та надмірно його популяризувати, адже він може бути використаний як ефективний інструмент боротьби з відтоком мізків і робочої сили з України.

Також важливим елементом європейських інтеграційних устремлень України є Шенгенський механізм. За умовами Амстердамського договору (1997 р.) Шенгенська угода про кордони є обов'язковим елементом для держав, які є членами Європейського Союзу. Що ж до *оцінки можливостей ЄС*, то підписання Амстердамського договору надає гарантії того, що розширення не послабить захищеність ЄС від імпорту товарів за демпінговими цінами, нелегальної міграції та організованої злочинності та буде сприяти вільному пересуванню громадян у межах Шенгенської зони.

Забігаючи далеко наперед, можна припустити, що, окрім привабливості шенгенської зони з туристичної та економічної позицій, її можна використовувати як плацдарм розбудови нового співробітництва. Шенгенська зона включає в себе п'ятнадцять європейських держав: Австрію, Бельгію, Німеччину, Грецію, Іспанію, Італію, Люксембург, Нідерланди, Португалію, Францію, Данію, Ісландію, Норвегію, Фінляндію та Швецію, проте до її складу входять також дві країни, що не є членами ЄС, – Ісландія та Норвегія. Шенгенська віза, видана однією з учасниць угоди, дійсна на території всіх країн-учасниць. Відповідно, українці отримують можливість будувати бізнес, планувати навчання та спільні проєкти із цими державами саме через приєднання до ЄС і Шенгенської зони.

Як ми неодноразово зазначали в попередніх публікаціях, однією з головних проблем для Європи та України зараз і в найближчому майбутньому є міграційне питання [5; 6]. Дослідницька компанія «Градус» (Україна) провела 2 етапи

дослідження «Міграційні та соціально-політичні настрої під час повномасштабної війни Росії проти України» у травні й червні 2022 р. [7; 8]. Встановлено, що 37% аудиторії змінили своє місце проживання, з них 12% респондентів уже повернулися додому. Найчастіше респонденти виїжджали в інший регіон України (56%) або за кордон (26%), менше чверті (18%) опитаних мігрували в межах своєї країни, області [7].

Міжнародна організація з міграції (МОМ) також провела опитування у квітні 2022 р. серед тих, хто перетнув кордон із Польщею. 37% респондентів відповіли, що залишилися би в Польщі. Решта респондентів планували виїхати в інші країни. Найчастіше вони вибирають Естонію (27,3%), Німеччину (23,6%) та Чехію (14,5%) [5]. Найбільшу частку за віком становили вікові групи 18–29 та 50–59 років.

Згідно з даними другої хвилі опитування компанії «Градус» (за червень 2022 р.) у разі погіршення ситуації 21% українців хочуть виїхати за кордон. Серед тих, хто виїхав за кордон і ще не повернувся в Україну, 65% прагнуть повернутися за першої ж можливості.

Основні потреби іммігрантів: гроші (54%), доступ до роботи (40%), житло та доступ до ліків і медичних послуг (по 19%) [8].

Результати опитування свідчать про те, що певний відсоток українців, які ситуативно опинилися за кордоном, а надто ті, хто втратив і житло, і роботу, вибирають європейські держави для проживання. Статистика свідчить, що країни призначення, куди вони прямують, вибираються навмання, адже більшість біженців від війни не знають місцевої мови, законів, звичаїв. Це свідчить про несвідому еміграцію, вибрану за принципом «не важливо, де і як, аби в Європі». *Можливості ЄС* вичерпні, і привілеї будуть імперативно згорнутися. Попри це одним із *намірів ЄС* у питанні людського потенціалу може бути отримання дешевшої робочої сили на територіях інших своїх членів (з мотивацією цього, наприклад, неволодінням місцевою мовою чи невідповідністю документів перший час). Для України вступ до ЄС, напрацювання певних здобутків у сфері соціального захисту громадян примножить *можливості* збереження кваліфікованої робочої сили та обдарованої молоді в державі, а *наміром* повинне стати підвищення престижності вітчизняного ринку праці, зрівняння українців у правах та ставках оплати за працю з європейцями, щоб не було потреби виїздити з держави в пошуках кращих заробітків. За таким самим принципом повинна відбуватися освітня інтеграція: людський ресурс треба зберегти в Україні, надавши людям усі можливості, які є в ЄС.

Долати економічні, енергетичні та бюрократичні пережитки, корупцію та абсентеїзм, боротися з культурними викликами Україні доведеться вже у процесі приєднання до ЄС. *Оцінка можливос-*

тей для цього передбачає покладання на зрілість та усвідомлення місця держави самими українцями. *Оцінка намірів* повинна лежати у площині устремління народонаселення нашої держави до цивілізованої правової держави й розбудови демократичного суспільства. Для ЄС *оцінка можливостей* буде викладена у вимогах до України, а розуміння його *намірів* дає змогу припустити прямий зиск в економічній, енергетичній та інших галузях із паритетним, зрозумілим і надійним партнером.

Висновки. Прихильники євроінтеграції бачать у Європейському Союзі гарант соціальної та економічної стабільності, захист і розвиток малого бізнесу, дотримання прав людини, протидію корупції та свавілля державних службовців, забезпечення гарного майбутнього для наступних поколінь. Противники євроінтеграції розвивають тези щодо соціальних проблем країн Європи (наприклад, міграції чи різноманітних сексуальних меншин), до яких українці ментально ще не готові та через пришвидшену процедуру й різницю в морально-релігійному вихованні швидко не асимілюються.

Вагомим фактором також є підвищення цін до європейських та відтік кадрів у більш розвинені країни, оскільки євроскептики не впевнені в динамічному розвитку України. Значним негативним чинником, який реально може зіграти свою роль, є перехід на європейський рівень цін та європейський рівень стандартів. Ключовим питанням може бути рівень готовності мешканців України до цих завдань в умовах виснажливої війни 2022 р. та повоєнного періоду. Проте допомога ЄС та інших держав світу залишає підстави для оптимізму щодо майбутнього України.

Україні під час вступу до ЄС насамперед варто акцентувати на соціальних чинниках, наприклад освіті, медицині, можливості повноцінного життя для вразливих категорій населення (пенсіонерів, людей з обмеженими можливостями, соціально вразливих верств населення). Важливо також приділити увагу встановленню історичної правди та навчанню навичок критичного мислення.

Не останнє місце повинна посідати й культурна сфера, яка найбільше залежить від виховання людей, їхнього сприйняття дійсності.

Що ж до політичної сфери, то її роль переглядатиметься, адже її ефективність буде тепер оцінюватися з позиції доданої вартості для ЄС. Більша увага приділятиметься виборчим технологіям та іміджу, оскільки саме політики є провідними лідерами думок і гарантами сталого розвитку держави, а отже, і європейського регіону.

Інтеграція до Європейського Союзу є шансом для України остаточно перетворитися на стабільну державу, яка володіє безліччю перспектив. Співробітництво України з ЄС сприятиме досягненню нею високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя та добробуту населення.

Аналіз можливих позитивних і негативних наслідків вступу України до ЄС показав, що він є логічним прагненням продовження свого існування як цивілізованої правової держави та розбудови демократичного суспільства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Сорока С. Основні засади правової системи Європейського Союзу. *Мультимедійний підручник «Управління в ЄС та політика європейської інтеграції»*. 2020. URL: <https://eugov.chmnu.edu.ua/miltymediinyi-posibnyk/модуль-2-розділ-1-основні-засади-правової/>

2. Оцінка громадянами ситуації та процесів, що відбуваються в країні. Ставлення до вступу до Європейського союзу та НАТО (листопад – грудень 2021 р.) / Український центр економічних та політичних досліджень імені О. Разумкова. *Центр Разумкова* : офіційний вебсайт. 2021. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-ta-protseviv-shcho-vidbuvaiutsia-v-kraini-stavlennia-do-vstupu-do-yevropeiskogo-soiuzu-ta-nato-lystopad-gruden-2021r>.

3. Law. *European Union* : official web-site. URL: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law_en

4. Germany approves Finland and Sweden NATO membership bid. *Deutsche Welle*. 2022. URL: <https://www.dw.com/en/germany-approves-finland-and-sweden-nato-membership-bid/a-62403489>

5. Kostyuk T., Voroniatnikov O. Review of Russia's failures in policymaking, decision-making and the 2022 war planning and their consequence. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects* : scientific monograph. Riga : Publishing House "Baltija Publishing", 2022. P. 967–972. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-119>.

6. Kostyuk T. 2022: state in transitional era in transitional area. *Cxiδ*. 2022. Т. 3. Вип. 2. С. 27–31. DOI: [https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3\(2\).262533](https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3(2).262533)

7. Міграція та соціально-політичні настрої під час повномасштабної війни Росії проти України – перша хвиля дослідження : аналітичний звіт. Травень 2022 р. / Gradus Research Company. URL: https://gradus.app/documents/256/GradusEU_survey_wave1_UA_hSorts5.pdf

8. Міграція та соціально-політичні настрої під час повномасштабної війни Росії проти України – друга хвиля дослідження : аналітичний звіт. Червень 2022 р. / Gradus Research Company. URL: https://gradus.app/documents/258/GradusEU_publicztion_wave2_UA_MW7vldd.pdf

REFERENCES:

1. Soroka, S. (2020). *Osnovni zasady pravovoi systemy Yevropeiskoho Soiuzu* [Basic principles of the

legal system of the European Union]. *Multymediinyi pidruchnyk "Upravlinnia v YeS ta polityka yevropeiskoi intehtsatsii"* [Multimedia textbook "Governance in the EU and European integration policy"]. Retrieved from: <https://eugov.chmnu.edu.ua/miltymediinyi-posibnyk/модуль-2-розділ-1-основні-засади-правової/> [in Ukrainian].

2. O. Razumkov Ukrainian Center for Economic and Political Studies (2021). *Otsinka hromadianamy sytuatsii ta protsesiv, shcho vidbuvaiutsia v kraini. Stavlennia do vstupu do Yevropeiskoho soiuzu ta NATO (lystopad – hruden 2021 r.)* [Citizens' assessment of the situation and processes taking place in the country. Attitudes towards joining the European Union and NATO (November – December 2021)]. *Tsentr Razumkova: ofitsiinyi vebсайт – Razumkov Center: official website*. Retrieved from: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-gromadianamy-sytuatsii-ta-protseviv-shcho-vidbuvaiutsia-v-kraini-stavlennia-do-vstupu-do-yevropeiskogo-soiuzu-ta-nato-lystopad-gruden-2021r> [in Ukrainian].

3. Law. *European Union: official web-site*. Retrieved from: https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/law_en [in English].

4. n/a (2022). Germany approves Finland and Sweden NATO membership bid. *Deutsche Welle*. Retrieved from: <https://www.dw.com/en/germany-approves-finland-and-sweden-nato-membership-bid/a-62403489> [in English].

5. Kostyuk, T., Voroniatnikov, O. (2022). Review of Russia's failures in policymaking, decision-making and the 2022 war planning and their consequence. *The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects: scientific monograph*. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", pp. 967–972. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-223-4-119> [in English].

6. Kostyuk, T. (2022). 2022: state in transitional era in transitional area. *Skhid – East*, vol. 3, iss. 2, pp. 27–31. DOI: [https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3\(2\).262533](https://doi.org/10.21847/1728-9343.2022.3(2).262533) [in English].

7. Gradus Research Company (2022a). *Mihratsiia ta sotsialno-politychni nastroi pid chas povnomasshtabnoi viiny Rosii proty Ukrainy – persha khvyliia doslidzhennia: analitychnyi zvit. Traven 2022 r.* [Migration and socio-political attitudes during Russia's full-scale war against Ukraine – the first wave of research: analytical report. May 2022]. Retrieved from: https://gradus.app/documents/256/GradusEU_survey_wave1_UA_hSorts5.pdf [in Ukrainian].

8. Gradus Research Company (2022b). *Mihratsiia ta sotsialno-politychni nastroi pid chas povnomasshtabnoi viiny Rosii proty Ukrainy – druha khvyliia doslidzhennia: analitychnyi zvit. Cherven 2022 r.* [Migration and socio-political attitudes during Russia's full-scale war against Ukraine – the second wave of research: analytical report. June 2022]. Retrieved from: https://gradus.app/documents/258/GradusEU_publicztion_wave2_UA_MW7vldd.pdf [in Ukrainian].

2022: perspectives of the Ukraine – European Union partnership through the prism of the method of assessment of possibilities and assessment of intentions

Kostiuk Tetiana Oleksandrivna

Doctor of Science in Public Administration,
Associate Professor,
Professor at the Department of Political
Science and Sociology of the Faculty
of Social Sciences and Humanities,
Senior Research Fellow
at the Scientific Research Laboratory
of Internationalisation of Higher Education
Borys Grinchenko Kyiv University
Bulvarno-Kudriavska str., 18/2,
Kyiv, Ukraine

Among the problems of modern scientific research, the aspect related to European integration is one of the most relevant, and although numerous scientific works and government programs are devoted to its analysis, the issue of leading principles and ideological foundations still remains the most debatable. This problem is especially relevant in current realities of external and internal challenges which both Ukraine and the European Union have faced.

The European Union has developed a number of requirements and criteria the candidates for admission must meet (Copenhagen criteria), their implementation is monitored by the European Commission through the annual report of candidate countries, and progress is determined by comparing reports of different years. Non-compliance with these requirements and criteria is the reason to postpone granting of the membership, and the example of Turkey shows that this can take decades.

As a matter of fact, Ukraine announced its intention to join the European Union more than two decades ago, but the political oligarchization, the declarativeness of slogans and the imitation of reforms became the reasons for the lack of progress in European integration intentions. Currently, Ukraine has already received consent to join the European Union and, in fact, the ambivalence of the situation creates the need for its additional coverage and is the goal of the publication.

The principle of historicism, which allows considering the processes from the point of view of their development in space and time, makes a methodological tool of the research. The method of situation analysis made it possible to avoid the gap between theory and practice. In addition, the article uses the method of comparing the assessment of possibilities and the assessment of the intentions of Ukraine and the European Union to build a scenario of the possible development of events. It also contains a research and analytical review of the scientific literature aimed at outlining the paradigmatic framework of the modern stage of Ukraine's partnership with the European Union.

In the course of the research, it was found that this stage is characterized as extraordinary due to a number of objective and subjective external factors, and its outcome depends on the highest-level measures on the part of Ukraine and the real goal-setting of both participants in the process.

The article may contain controversial statements and provisions. Nevertheless, it allows to go beyond the traditional discourse of the European integration movement of Ukraine, provoking the emergence of scientific research to a qualitatively new level of reflection and situational analysis of Ukraine – European Union relations.

Key words: European Union, Ukraine, European integration, global challenges, war in Ukraine 2022.